

Звіт
декана юридичного факультету Віталія Вдовічена
про діяльність юридичного факультету за 2021 рік

Юридичний факультет Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича було відроджено 1 травня 1991 року. За тридцятирічний період з дня відродження, факультет постійно розвивався та ефективно реагував на виклики часу. Це ставало можливим завдяки дружній, відданій та спільній праці науково-педагогічного колективу та студентства. Тому основними векторами розвитку факультету й надалі залишаються: створення та підтримка сприятливого морально-психологічного клімату в колективі Факультету та в академічних студентських групах, особливо в умовах карантинних обмежень; формування у студентів соціальної активності і небайдужості один до одного, до усіх університетських та факультетських справ; формування поваги до державної мови, пропагування патріотизму; формування у студентів та співробітників дотримання цінностей Університету та поглиблення розуміння корпоративної культури.

Освітній, навчально-виховний процеси та наукові дослідження на юридичному факультеті забезпечують 6 кафедр: кафедра приватного права; кафедра публічного права; кафедра процесуального права; кафедра теорії права та прав людини; кафедра кримінального права; кафедра європейського права та порівняльного правознавства. В структурі факультету також функціонують: юридична клініка; лабораторія прав людини; лабораторія «Медіації, переговорів та арбітражу»; криміналістична лабораторія Ганса Гросса; навчально-наукова лабораторія європейського права; навчально-наукова лабораторія «Корпоративного права»; навчально-науковий Центр німецького права; лабораторія комп'ютерного та програмного забезпечення юридичного факультету.

Станом на 1 грудня 2021 року на факультеті працюють 97 штатних співробітників, серед яких 16 докторів наук та 40 кандидатів юридичних наук, з числа яких 4 професори та 39 доцентів. Навчально-допоміжний персонал складає 18 штатних осіб. Для забезпечення навчального процесу на факультеті в даний час залучено 10 співробітників – зовнішніх сумісників, які є висококваліфікованими фахівцями в сфері права.

Принагідно можна відмітити, що якісний та кількісний склад працівників юридичного факультету повністю відповідає вимогам вітчизняного законодавства та ліцензійно-акредитаційним умовам. В

черговий раз це було підтверджено під час проведення 4-х акредитацій, які відбулися 9 – 11 березня (ОПП Міжнародне право), 26 – 28 квітня (ОНП Право) та 16 – 18 вересня 2021 року (ОПП Право та ОПП Медіація). Це дає змогу продовжувати реалізовувати на юридичному факультеті 4 освітні програми: ОПП Міжнародне право підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 293 «Міжнародне право»; ОНП Право підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 081 «Право»; ОПП Право підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 081 «Право»; ОПП Медіація підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 081 «Право».

Для того, щоб на належному рівні провести всі акредитаційні процедури та відповідати всім вимогам, які ставляться до ЗВО, що готують правника, була поновлена вся документація функціонування факультету (положення про факультет, положення про кафедри, посадові інструкції, освітні програми тощо). Суттєво посилена робота щодо співпраці зі стейкхолдерами та всіма зацікавленими суб'єктами в освітньо-науковому процесі. І як результат, було підписано меморандуми та розпочато співпрацю з:

- Чернівецькою міською філією Чернівецького обласного центру зайнятості.
- Радою адвокатів Чернівецької області.
- Чернівецьким регіональним відділенням Національної школи суддів України.
- Головним управлінням Пенсійного фонду в Чернівецькій області.
- Національною асоціацією адвокатів України.
- Тренінговим центром прокурорів України.

Це, в свою чергу, дало змогу модернізувати освітні програми юридичного факультету в напрямку посилення їх практичної складової і створити платформи для сприяння в подальшому працевлаштуванню наших випускників.

Контингент студентів

Сьогодні на юридичному факультеті навчається 1216 студентів, з них: 895 денної форми навчання та 321 заочної форми.

В літку 2021 року успішно завершили навчання та отримали диплом бакалавра 340 випускників: 250 денної форми навчання та 90 заочної форми.

Водночас динаміка контингенту студентів юридичного факультету викликає занепокоєння. Адже проаналізувавши показники протягом останніх 5-ти років, спостерігаємо зменшення інтересу до правничої освіти як в кількості поданих заяв, так і в відповідному наборі на навчання:

	2017		2018		2019		2020		2021	
	Д	З	Д	З	Д	З	Д	З	Д	З
Бакалавр	261	24	223	9	203	11	190	15	142	13
Магістр	106	88	83	47	72	46	72	55	62	63
Скорочена форма навчання	57	70	49	55	63	36	42	42	38	27
Всього:	424	182	355	111	338	93	304	112	242	103

Посилання на джерело «Результати прийому»:

http://vstup.chnu.edu.ua/?page_id=74

Причинами такої негативної тенденції є болісний для закладів вищої освіти процес реформування правничої освіти. Можемо констатувати, що наше суспільство ще не в повній мірі оцінило ті стандарти підготовки бакалавра і магістра, які нещодавно запровадженні (2018 та 2020 роки). Суттєво відлякує нашого абітурієнта та ставить певного роду перепони й впровадження ряду кваліфікаційних іспитів – ЄФВВ (Єдине фахове вступне випробування), ЄВІ (Єдиний вступний іспит), ЄДКІ (Єдиний державний кваліфікаційний іспит). Особливо значного впливу на набір цього року здійснила і політика суттєвого скорочення державного забезпечення підготовки правника, яке було зменшено на 30 відсотків.

Але водночас маємо розуміти, що така тенденція (посилення якісної складової підготовки фахівця з права) є незворотною, оскільки це є вимогою часу і євроінтеграційних процесів, які відбуваються в нашій державі. Адже основне завдання правничих шкіл на даному етапі розвитку держави є підготовка якісного фахівця з права. Водночас, адекватно реагуючи на такі виклики, нам потрібно відшуковувати нові та перспективніші підходи до агітації та стимулювання нашого потенційного абітурієнта.

Навчально-методична робота

Систематично на факультеті проводиться тісна співпраця з стейкхолдерами, яка дає можливість адекватно та вчасно реагувати на рекомендації та вносити зміни в освітні програми та навчальні плани підготовки фахівців.

Відповідно до університетського Положення «Про порядок реалізації студентами Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича права на вибір навчальних дисциплін» (від 30 червня 2020 року) на юридичному факультеті організовано та проведено вибір студентами навчальних дисциплін, які виносились на кафедральний, факультетський, університетський вільний вибірковий рівень, та які викладатимуться у 2021-2022 навчальному році.

Постійних коректив вимагав навчальний процес на факультеті у зв'язку з впровадженням карантинних обмежень. Так, в умовах карантину систематично вносилися зміни в організацію освітнього процесу в контексті запровадження дистанційної (синхронної та асинхронної форми он-лайн навчання) та змішаної форми навчання у 2021 навчальному році.

Протягом року проводився моніторинг навчальних досягнень студентів юридичного факультету за результатами екзаменаційних сесій, проміжних атестацій, ректорського контролю та контролю залишкових знань студентів.

Підготовлено відомості самооцінювання бакалаврської освітньо-професійної програми Міжнародне право спеціальності 293 «Міжнародне право», освітньо-наукової програми доктора філософії (PhD) спеціальності 081 «Право», магістерської освітньо-професійної програми Право спеціальності 081 «Право», магістерської освітньо-професійної програми Медіація спеціальності 081 «Право» та бакалаврської освітньо-професійної програми Право спеціальності 081 «Право».

Внесено зміни та відкориговані у відповідності до вимог наскрізна та робоча програми навчальної практики для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 081 «Право», наскрізна та робоча програми виробничої практики для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 081 «Право».

На факультеті протягом 2021 року посилена робота з навчально-методичного забезпечення. Так, професорсько-викладацьким складом підготовлено більше 20 навчально-методичних посібників як з нормативних дисциплін, так і дисциплін вільного вибору:

- навчальний посібник «Цивільне право (загальна частина)» за ред. к.ю.н., доц. Ю.П. Пацурківського, к.ю.н., доц. О.В. Кіріяк, к.ю.н., доц. М.М. Гудими-Підвербецької;
- навчально-методичний посібник «Цивільне право (загальна частина)» за ред. к.ю.н., доц. Ю.П. Пацурківського, к.ю.н., доц. О.В. Кіріяк;

- навчальний посібник «Правові аспекти звільнення працівників» за ред. д.ю.н., доц. Н.Д. Гетьманцевої, д.ю.н., доц. Л.В. Вакарюк, к.ю.н., доц. Н.М. Процьків;
- навчальний посібник «Трудові спори» за ред. д.ю.н., доц. Н.Д. Гетьманцевої, к.ю.н., доц. О.Я. Орловського;
- навчально-методичний посібник «Сімейне право» за ред. к.ю.н., доц. Н.М. Процьків, д.ю.н., доц. Н.Д. Гетьманцевої;
- навчально-методичний посібник «Право соціального захисту» за ред. д.ю.н., проф. М.І. Боднарука, к.ю.н., доц. О.Я. Орловського, к.ю.н., ас. А.В. Бурки;
- навчально-методичний посібник «Управління персоналом» за ред. д.ю.н., доц. Л.В. Вакарюк, д.ю.н., доц. Н.Д. Гетьманцевої;
- навчально-методичний посібник «Кримінальне право України: тестові завдання», за редакцією колективу авторів - викладачів кафедри кримінального права д.ю.н., доц. Г.П. Жаровської, к.ю.н., доц. А.В. Шевчука, доц. О.І. Ющик, к.ю.н., доц. О.М. Боднарука, к.ю.н., доц. Л.В. Гусар, к.ю.н., ас. Т.В. Продан, к.ю.н., ас. М.Г. Томи;
- навчально-методичний посібник «Кримінальне право (Особлива частина)», за редакцією колективу авторів - викладачів кафедри кримінального права к.ю.н., доц. А.В. Шевчука, к.ю.н., доц. О.М. Боднарука, д.ю.н., доц. Г.П. Жаровської, к.ю.н., доц. О.І. Ющик;
- навчально-методичний посібник «Право ЄС (Кн. перша: Право ЄС: устрій та правопорядок)» за ред. д.ю.н., доц. С.М. Задорожна, к.ю.н., доц. Н.В. Кирилюк, к.ю.н., ас. А.З. Маник;
- навчально-методичний посібник «Міжнародне публічне право» за ред. д.ю.н., доц. С.М. Задорожна, к.ю.н., доц. Н.В. Кирилюк, к.ю.н., ас. А.З. Маник;
- практикуму «Міжнародний захист людських прав». Укладачі: д.ю.н., проф. Меленко С.Г., к.ю.н., доц. Чепель О.Д.;
- навчально-методичний посібник «Європейські стандарти адвокатури» за ред. Паскар А.Л., Щербанюк О.В.;
- навчально-методичний посібник «Теорія права» за редакцією д.ю.н., доц. Заморської Л.І., д.ю.н., доц. Карвацької С.Б.;
- навчально-методичний посібник «Методика і тактика участі адвоката в цивільному процесі». Укладачі к.ю.н., доц. І.Ю. Татулич, к.ю.н., доц. Н.М. Савчин;
- навчально-методичний посібник «Договори в сфері надання послуг» за ред. к.ю.н., доц. Гудими-Підвербецької М.М., к.ю.н., доц. Пацурківського Ю.П., к.ю.н., доц. Никифорака В.М.;

- навчально-методичний посібник «Податкове та митне право» за ред. к.ю.н., доц. Бабіна І.І., д.ю.н., доц. Вдовічена В.А.;
- навчально-методичний посібник «Органи міжнародного правосуддя» за ред. д.ю.н., доц. Карвацької С.Б.;
- навчально-методичний посібник «Кримінальне право України (Особлива частина): збірник кейсів» за ред. к.ю.н., ас. Продан Т.В.;
- навчально-методичний посібник «Філософія права (Структура філософії права)» за ред. д.ю.н., доц. Гураленко Н.А.;
- підручник к.ю.н., доц. О.В. Гетманцева, к.ю.н., доц. І.Ю. Татулич, к.ю.н., доц. А.Л. Паскар, к.ю.н., доц. Л.А. Остафійчук, к.ю.н., доц. Л.А. Кондратьєвої «Цивільне процесуальне право України»;
- навчально-методичний посібник д.ю.н., доц. В.А. Вдовічена, к.ю.н., доц. Л.І. Вдовіченої та к.ю.н., доц. О.В. Меленко «Нотаріальна юрисдикція»;
- навчально-методичний посібник д.ю.н., доц. Р.О. Гаврилюк, д.ю.н., проф. П.С. Пацурківського «Верховенство права: методологія тлумачення та застосування»;
- навчально-методичний посібник к.ю.н., ас. С.В. Галкевича, к.ю.н., доц. О.В. Кіріяк, к.ю.н., доц. В.М. Никифорака «Договори в сфері нерухомості».

Наукова робота

На факультеті було вперше успішно проведено (29 травня 2021 року) захист в разовій спеціалізованій вченій раді ДФ76.051.010 Чернівецького національного університету ім. Ю.Федьковича, дисертації аспірантки кафедри процесуального права О.В. Крушніцької на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 08 Право за спеціальністю 081 Право, науковий керівник завідувачка кафедри процесуального права, д.ю.н., проф. О.В. Щербанюк.

Заплановано на грудень 2021 року та триває підготовка до процедури чергового захисту дисертації, в разовій спеціалізованій вченій раді ДФ76.051.014 Чернівецького національного університету ім. Ю.Федьковича, на здобуття наукового ступеня доктора філософії аспірантки кафедри процесуального права Л.Г. Бзової. Науковий керівник завідувачка кафедри процесуального права, д.ю.н., проф. О.В. Щербанюк.

Розпочато роботу по відновленню Ерліхівського журналу та включення його в подальшому в Перелік фахових видань України.

За звітний період співробітникам юридичного факультету присвоєно 1 вчене звання професора та 2 вчених звання доцента.

Проведено міжкафедральний науковий семінар юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, на якому рекомендовано дисертацію В.Б. Рарицької на тему «Асиметричність податкового права держави» до захисту на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності 12.00.07 «адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право». Науковий керівник завідувачка кафедри публічного права, д.ю.н., доц. Р.О. Гаврилюк.

Станом на 01.12.2021 року на юридичному факультеті навчаються 15 здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 081 «Право». У 2021 році зараховано до аспірантури 5 аспірантів.

Варто відзначити активну роботу в цьому році кафедр юридичного факультету щодо проведення різноманітних міжнародних, всеукраїнських конференцій, регіональних круглих столів та форумів, які проведені на високому рівні:

- 26 листопада 2021 року Кафедрою публічного права юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича в рамках національного марафону наукових заходів організовано проведення міжнародного науково-практичного заходу «Буковинські осінні адміністративні читання»;

- 29 жовтня 2021 року кафедрою процесуального права було проведено V міжнародну науково-практичну конференцію «Сучасні виклики та актуальні проблеми судової реформи в Україні»;

- 22 жовтня 2021 року на базі кафедри приватного права юридичного факультету ЧНУ відбулася II Міжнародна он-лайн конференція на тему: «Правові виклики сучасності: захист прав людини в умовах пандемії»;

- 13 серпня 2021 року на базі кафедри процесуального права було організовано семінар-практикум «Актуальні питання розгляду адміністративних справ на прикладі рішень щодо судового контролю за дискреційними повноваженнями владних органів та земельних спорів»;

- 21 травня 2021 року за ініціативи представників кафедри публічного права та підтримки кафедри Європейського права та порівняльного правознавства та кафедри процесуального права юридичного факультету

Чернівецького національного університету ім. Ю.Федьковича було проведено IV міжнародний форум «Права людини та публічне врядування»;

- 23 квітня 2021 року в рамках святкування 30-річчя з дня відновлення юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича кафедрою процесуального права спільно з кафедрами судоустрою та прокурорської діяльності Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, кафедрою нотаріального, виконавчого процесу та адвокатури, прокуратури, судоустрою Інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка, кафедрою організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», Німецько-українським об'єднанням юристів та проектом ЄС «Pravo-Justice» було проведено Міжнародну науково-практичну конференцію «Актуальні проблеми судового права»;

- 10 та 11 квітня 2021 року за ініціативи та максимального сприяння грантового проекту Програми ERASMUS +KA2 “**MEDIATS**” Чернівецький осередок Ліги студентів Асоціації правників України та кафедри публічного права юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича зібрали на своїй платформі учасників й спікерів Регіональної школи з медіації.

Розпочата та триває робота з розміщення наукових та освітніх матеріалів в Інституційному репозитарії Archer.

Міжнародна співпраця

Не дивлячись на суттєві виклики для нашого колективу, які приніс Covid-19, продовжується плідна співпраця з міжнародними партнерами та друзями юридичного факультету, які активно приймають участь в різноманітних заходах що відбуваються на базі нашої alma mater. Мова йде про: Центр східно-європейського права (Австрія), Університет Граца ім. Карла і Франца (Австрія), Русенський університет ім. Ангела Кинчева (Болгарія), Сучавський університет «Штефана чел Маре» (Румунія), Молдовський державний університет (Молдова), Трнавський університет (Словаччина), Університет Матея Бела в Банській Бистриці (Словаччина), Вісмарський технологічний університет (Німеччина), Білостоцький державний університет (Польща), Юридичний факультет Університету Овідія в Констанці (Румунія).

Налагодження нових зв'язків міжнародного співробітництва завжди було і залишається одним із пріоритетів нашої правничої школи. Черговою

сходиною у цьому процесі став запуск тримісячного курсу «Соціальне підприємництво», що є спільним проектом юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Україна) та засновника Інституту соціального підприємництва (Норвегія) проф. Яна-Урбана Сандаля.

Подальшого розвитку отримує й партнерство факультету з міжнародними представниками в рамках реалізації проекту Mediate Project Mediation Training and Society Transformation. Так, проведено:

- цикл потужних тренінгів нідерландського медіатора Яна ван Звітена для студентів 5 курсу ОПІ Медіація;

- 25 березня 2021 року в межах виконання пакету 6 «Поширення цінностей медіації» грантового проекту MEDIATS Програми ЄС ERASMUS+ KA2 та у співпраці з кафедрою психології ЧНУ ім. Ю.Федьковича, за активної підтримки спільноти медіаторів України відбулась публічна лекція Жаклін Муріно (Париж, Франція) «Гуманістична медіація як інструмент миру при планетарному безладі» та її послідовниці Софії Дутчак (Італія);

- прекрасний досвід цього року отримали студенти 5 та 6 курсів юридичного факультету освітньої програми «Медіація» в ході 11-денного навчання у Нідерландській академії бізнесу (м. Бренда, Нідерланди) та двотижневого навчання в Католицькому університеті Святого Антонія (м. Мурсія, Іспанія).

16 квітня 2021 р. навчально-науковим Центром німецького права кафедри процесуального права юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича було організовано та проведено он-лайн лекцію Голови представництва GIZ (Німецького товариства міжнародного співробітництва), судді адміністративного суду м. Берлін п. Йоргом Пуделькою на тему «Розвиток сучасного адміністративного права в Німеччині та Центральній Азії».

Цікавою та унікальною можливістю поспілкуватися з одним із провідних науковців Лондонського університету, професором Браяном Горліком ([Brian Gorlick](#)) на актуальні теми сьогодення: від проблеми біженців по всьому світу до специфіки юридичної освіти у Великобританії, могли викладачі, аспіранти та студенти юридичного факультету у вересні 2021 року.

Навчально-виховна складова

31 серпня 2021 року на території Резиденції митрополитів Буковини та Далмації відбулась Урочиста Академія присвяти першокурсників

Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича у студенти. Студенти-першокурсники юридичного факультету мали змогу відчувати неповторну ауру єдності університетської родини, розділити це спільне і важливе для кожного студента свято.

Спільно з органами студентського самоврядування організовано он-лайн заходи до святкування 30-річчя юридичного факультету та до Дня юриста (круглі столи, тематичні зустрічі, відео привітання, інтелектуальний брейн-ринг, он-лайн квест «9-кіл юрфаку», «Постав питання улюбленому викладачу», тощо).

9 липня 2021 року проведено урочисту Академію з нагоди вручення дипломів випускникам за першим ступенем вищої освіти «Бакалавр» за спеціальністю 081 «Право» та вперше в цьому році за спеціальністю 293 «Міжнародне право».

Проведено агітаційні он-лайн зустрічі кафедр юридичного факультету з потенційними вступниками.

Значного поширення на факультеті отримало проведення відкритих бінарних лекційних занять та занять, які спрямовані на підвищення рівня фахової підготовки правника та формування soft skills навичок.

Викладачами кафедри публічного права було організовано круглий стіл на тему «Атмосферне повітря: проблеми правової охорони».

У співпраці з Тренінговим центром прокурорів України студенти юридичного факультету прийняли участь у Всеукраїнському конкурсі студентських творчих та наукових робіт на тему: «Прокурор майбутнього».

Кафедрою кримінального права юридичного факультету у співпраці з представниками Львівського територіального управління НАБУ було проведено захід під назвою «Вакцина від корупції».

З гарними ініціативами цього року нас дивує Лабораторія людських прав, яка організувала цілу плеяду різноманітних право-виховних івентів на зразок: «Про проблему дискримінації за ознакою статі в рекламі». У рамках заходу було долучено представників центрального офісу СММ ОБСЄ в Україні, Офіцера з фасилітації діалогу – Паскаля Да Роша, а також національного Офіцера з фасилітації діалогу – Марію Левченко; «День працівників прокуратури»; «День українського кіно».

Адміністрація факультету зорганізувала студентів 5, 6 курсів та у співпраці з службою зайнятості забезпечила проведення Ярмарки вакансій.

Значної зацікавленості цього року студентство юридичного факультету продемонструвало до щорічної наукової конференції Чернівецького національного університету: 86 здобувачів вищої освіти вирішили взяти участь і засвідчити результати свого наукового пошуку.

Організація та проведення виховних годин з студентами юридичного факультету. Так, викладачами юридичного факультету було проведено онлайн заходи до річниці Чорнобильської катастрофи.

Матеріально-технічне забезпечення

Протягом звітнього періоду за сприяння адміністрації Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича здійснено:

- ремонт опалювальної системи в корпусі № 2А;
- в корпусі № 2 зі сторони запасного виходу облаштовано пандус;
- відремонтовано коридори в цокольному приміщенні корпусу № 2;
- пофарбовано та відремонтовано центральний вхід та центральні двері в 2 корпусі;
- пофарбовано сходовий проліт до цокольного приміщення в корпусі № 2;
- пофарбовані та відреставровані двері на 1 поверсі корпусу № 2;
- замінені входні двері в корпусі № 2А;
- частково відреставровані фасадні частини навчального корпусу;
- впорядковано та почищено прибудинкову територію навчального корпусу юридичного факультету;
- відремонтовані дверні ручки та замки в аудиторному фонді факультету;
- проведено ремонт та заміна зливних бачків у студентських вбиральнях;
- модернізовано систему доступу до інтернет-мережі Wi-Fi в навчальному корпусі № 2 (Eduroam).